

A Győri Ítéltábla dr.Neigerné dr.Vejkey Klára ügyvéd által képviselt felperesnek dr.Hronyecz Judit ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. alperesek ellen kölcsöntartozás iránt a Tatabányai Törvényszék előtt folyamatba tett perében Tatabányán, 2012.évi november hó 6.napján 10.P.20.065/2010/58.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 59.sorszámú alatt benyújtott fellebbezés és az I-II.r. alperes részéről Pf.3-4.sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

részítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét részben megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi a kölcsön megfizetésére, a pro-viribus felelősség megállapítására és a használati díj (elfogyasztott haszon) beszámítására vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezéseket.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság részítéletét helybehagyja.

Köteles a felperes 15 nap alatt az I-II.r. alpereseknek egyetemlegesen megfizetni 350.000 (háromszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az állam javára az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívásában írt időben és módon megfizetni 893.200 (nyolcszázkilencvenháromezer-kettőszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a pontosított, a Ptk. 523.§-ára alapított kereseti kérelmében 8.600.000,- Ft és ennek 2000. június 26. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, továbbá ugyancsak kölcsön jogcímén további 3.100.000,- Ft és ennek a hagyatéki hitelezői igény érvényesítésének napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésében kérte marasztalni az alpereseket annak kimondása mellett, hogy az alperesek fizetési kötelezettsége a Ptk. 679.§ alapján korlátozott, a "A" közjegyző Kjö.307/2005/4. számú hagyatékátadó végzésben foglalt vagyontárgyakkal felelnek.

Az önkormányzat által előírt parkolóhelyek megváltásáért átutalással megfizetett 500.000,- Ft megtérítését is kérte az alperesektől.

Arra hivatkozott, hogy az okirattal alátámasztotta a kölcsönadás tényét, az írásszakértő véleményét az alperesek nem vitatták, így az okirattal szemben az alpereseket terhelte a bizonyítás.

Az alperesek az ellenkérelmükben a felperes pontosított kereseti kérelmének elutasítását kérték a felperes által csatolt kölcsönszerződések bizonyító erejének vitatására hivatkozással. A 2000. június 26-án kelt okirat (8.600.000,- Ft) nem alkalmas a benne foglalt ügylet alátámasztására. Az egyéb feltárt tényeket figyelembe véve bár az örökhagyó

"B" vállalkozása a könyvei szerint veszteséges volt, az azonban nem jelentette azt, hogy nem rendelkezett kellő jövedelemmel, és azt sem, kölcsönre lett volna szüksége. A veszteséges vállalkozása ellenére volt pénze.

A felperes 500.000,- Ft parkoló megváltási díj megtérítési igényét nem vitatták, továbbá az üzletingatlanon megvalósult ráfordítás tételeit sem, de vitatták annak szakértő által forgalmi értékben megjelenőként meghatározott mértékét.

A Ptk. 296.§-ára alapítottnak a felperes követelésébe beszámítani kérték az osztatlan közös tulajdonukban álló **"Város"1**, ... szám alatt található, ... hrsz-ú ingatlan (üzletház) közepső szintjének a felperes által való bérbeadásból bérleti díjat. A beszámítási kifogásuk összegét 8.640.000,- Ft-ban határozták meg.

Az ... forgalmi rendszámú ... személygépkocsi használati díja címén 2002. március 31. napjától 2007. január 31. napjáig 7.505.000,- Ft + 20 %, összesen 9.006.000,- Ft beszámítási kifogást terjesztettek elő.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott részítéletében kötelezte az I.-II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg felperesnek 500.000,- Ft-ot jogalap nélküli gazdagodás címén (a) pont) és 3.100.000,- Ft-ot kölcsön címén (b) pont) továbbá ezek után az elsőfokú részítéletben megjelölt naptól számított a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát. Megállapította, hogy az I.-II. r. alperesek felperes 3.100.000 Ft összegű követelésének kiegyenlítéséért **"A"** közjegyző 1213.Kj.307/2005/3. számú 2005. október 12. napján jogerőre emelkedett hagyatékátadó végzésével elhunyt **"B"** hagyatékából részükre átadott meglévő vagyontárgyak erejéig felelnek, egymás között egyenlő arányban. Ezt meghaladóan a felperes 8.600.000,- Ft megfizetésre iránti keresetét elutasította.

Kötelezte felperest, hogy egyetemlegesen fizessen meg I.-II. r. alpereseknek a 2002. március 31. napjától 2003. május 10. napjáig terjedő időszakra 1.274.980,- Ft használati díjat és ennek 2002. november 01. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát (a) pont); továbbá 2003. július 11. napjától 2005. augusztus 09. napjáig terjedő időszakra 3.240.936,- Ft-ot elfogyasztott haszon címén és ennek 2004. augusztus 01. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát (b) pont), valamint 2005. augusztus 10. napjától december 31. napjáig terjedő időszakra 534.504,- Ft elfogyasztott hasznot és ennek 2006. január 01. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát (c) pont) és az ... forgalmi rendszámú ... személygépkocsi vonatkozásában 2002. március 31-től 2006. november 30-ig terjedő időszakra 564.907,- Ft használati díjat és ennek 2004. augusztus 01. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát (d) pont).

A törvényszék a felperes javára az a-b) pontokban megítélt követelésekbe az alperesek részére a-d) pontokban megítélt követeléseket beszámítani rendelte. Ezt meghaladóan az alperesek beszámítási kifogását elutasította.

Egyúttal kötelezte felperest, hogy egyetemlegesen fizessen meg az alpereseknek 610.000,- Ft + ÁFA ügyvédi munkadíjat és 174.879,- Ft egyéb perköltséget.

Határozatának jogi indokolása szerint a felperes és az örökhagyó között **2000. június 26-án létrejött kölcsönszerződés** („A mai napon átvetten ingatlanvásárlásra 8.600.000,- Ft (nyolcmillió-hatszázezer forint) kölcsönt, 9, 75% kamatmegfizetése terhe mellett. **"Város"1** 2000. 06. 06.") - amelyen a **"C"** cégszerű pecsétje szerepel **"B"** aláírása alatt és egy kölcsönvevő minősítés, valamint a **"D"** cégszerű pecsétje felperes neve, mint kölcsön-adó aláírásával - megfelelne a Ptk. 196.§ (1) bekezdés d) pontjában foglaltaknak, de maga a

felperes állította, hogy ezzel ellentétben mint magánszemély adta a kölcsönt a testvérenek mint magánszemélynek. Az igazságügyi írásszakértő megállapította, hogy a 2000. 06. 26-i kölcsönszerződésen és a 2001. október 18-i átvételi elismervényen szereplő **"B"** névaláírások valódiak, azokat a névtulajdonos **"B"** írta alá, valamint mindkét iraton szereplő kézírások egyazon személytől származnak, de írásminta hiányában az író személyét megállapítani nem lehet. A felperes előadta, hogy mindkét iraton lévő szöveget ő fogalmazta. A kölcsönszerződésen lévő bélyegzőlenyomatok kétséget kizáróan a szöveg írását megelőzően kerültek az inkriminált szerződésre. Álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a 8.600.000,- Ft kölcsön nem az azt lepecsételő vállalkozók, hanem magánszemélyek között került átadásra.

Bár a felperes és az örökhagyó édesanyja, **"B"**-né nyilatkozata szerint látott pénzköteg átadást a felperes és a testvére között, azonban az összeget nem tudta megjelölni. Állította továbbá, hogy vita volt a testvérek között, mert **"B"** nem tudta megadni a pénzt (10.P.21.163/2005/4. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Ez a vallomás azonban a tanú elfoglaltsága miatt kétséget kizáróan nem támasztja alá, hogy a felperes 2000. 06. 26-án 8.600.000,- Ft-ot adott át **"B"**nek.

Kételyt jelentett továbbá, hogy az örökhagyó a kölcsönt annak szövege szerint ingatlanvásárlásra kérte, ugyanakkor a vásárolt Igmándi utcai ingatlanhányad vételára a 6.500.000,- Ft volt, amelyet a 8.600.000,- Ft-ból akár a szerződés aláírásakor ki tudott volna egyenlíteni. Ehelyett két részletben fizette ki a vételárat. Az üzletház megvásárlását megelőzően a **"Város"1**, szám alatti ingatlant is megvásárolta, amelyre azonban bérlet nem talált. **"K"** tanú vallomása szerint az örökhagyó azt mondta, hogy az üzletház megvásárlását követően a felperes segítette ki, amelyet a bérleti díjból fog rendezni. E tanú, a volt élettárs (**"E"**) és a felperes vallomása szerint a vételáron felül még legkevesebb 13-15 millió Ft-ba került az üzlethelyiségek befejezése. A felperes vallomása szerint ehhez az örökhagyó legalább 5 millió Ft saját résszel rendelkezett, továbbá 2001. február 9-én az **"F"** Zrt. 833.606,- Ft-ot és 2001. október 4-én 1.419.251,- Ft-ot fizetett ki.

Az elsőfokú bíróság számára a legerősebb kételyt azt jelentette, hogy a felperes által a javára szóló végrendeletről készített feljegyzés a hagyatéki eljárásban meghallgatott tanúvallomásokkal sem egyezett. A felperes az alapperbeli előadásában állította, „Az irodában volt ekkora összegű készpénzem, mert én magam is ebben az időben ingatlanokat szándékoztam vásárolni”, míg a megismételt eljárás szerint „A testvérem részére kölcsönadtam összeget bankból vettem ki. Igazolni fogom, hogy a kölcsönadást megelőzően milyen értékpapírt szüntettem meg annak érdekében, hogy a pénzt a testvérem részére kölcsönadhassam.” A felperes által csatolt iratok azonban csak azt igazolták, hogy egyes postatakarékoknál milyen időszakban milyen kifizetések történtek, de nem bizonyítják, hogy azt ténylegesen a felperes kincstárjegyére fizették ki. A felperes nem tudta igazolni, hogy már előre megbeszélte a testvérevel, és ezért vette ki a kincstárjegyet.

A 2006. 06. 26-án kelt kölcsönszerződés elnevezésű irat teljes bizonyító erővel nem bír, és a felperes kétséget kizáróan nem bizonyította, hogy a kölcsönszerződésből fakadó kötelezettségének eleget téve a 8.600.000,- Ft kölcsönt az örökhagyónak folyósította.

A 2001. október 18-án kelt átvételi elismervény („A mai napon átvettem 3 millió Ft-ot (azaz hárommillió forintot) épület tartozási fizetési kötelezettsége rendezése, segítése céljából **"G"** és **"H"** adásvétele tárgyában.”) - a 3.100.000,- Ft összegű kölcsön - tárgyában kétséget kizáróan megállapította, hogy az Igmánd utcai ingatlanrész megvásárlásához a vételárat

az elhunyt nem egy összegben teljesítette. Az utolsó, 3.500.000,- Ft összegű vételárrészt csak fizetési felszólításra fizette meg.

Ez az irat nem kölcsönszerződés, átvételi elismervény, amely szóban létrejött kölcsön alátámasztására szolgál, és mint ilyen bizonyító erővel bír. Igazolja, hogy az örökhagyó a felperestől 3.100.000,- Ft-ot átvett, függetlenül attól, hogy ezt milyen célra használta fel. Bár nem teljes bizonyítóerejű magánokirat, de az egyéb bizonyítékok tükrében alátámasztja a felperes kölcsön címén előterjesztett hagyatéki hitelezői igényét.

A felperes okirattal támasztotta alá, hogy a **parkolóhely megváltásáért 500.000,- Ft-ot "Város"1** Város Önkormányzatának kiegyenlítette. A követelést az alperesek nem vitatták, amely után a felperesi teljesítéstől, 2003. szeptember 24. napjától kötelesek a Ptk. 301.§ (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatot megfizetni.

A felperes - bár ilyen tartalmú kereseti kérelmet nem terjesztett elő - hivatkozott arra, hogy az üzletházba bizonyos beruházásokat eszközölt, klímát és szalagfüggönyt szerelt be. Az igazságügyi szakértő a beruházások forgalmi értékét 577.200,- Ft-ban állapította meg. A felperes nem bizonyította, hogy jóhiszemű birtokosként ruházott be, ezért a beruházások ellenértékét az alperesektől a Ptk. 194.§-a alapján - esetleges kérelem esetén - nem igényelhetné.

Az alperesek **beszámítási kifogása** tárgyában kifejtette, hogy a felperes az örökhagyó 2002. március 31-én bekövetkezett halálától a hagyatéki ideiglenes átadásának időpontjáig, 2003. május 10-ig jogalap nélkül birtokolta az Igmándi úti ingatlant, azonban abban a hiszemben, hogy a szóbeli végrendelet alapján megörökölte, ezért rosszhiszeműnek nem tekinthető, és az erre az időszakra vonatkozó bérleti díjjal nem köteles elszámolni. Ugyanakkor az alperesek ingatlanát használta, amelyért a szakértő véleménye szerinti 1.274.980,- Ft használati díja köteles fizetni.

A felperes 2003. május 10. napjától 2003. július 10. napjáig, a szóbeli végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránti keresetlevél átvételének napjáig, jogalappal rendelkezett a birtokláshoz, ezért sem használati díjjal, sem elfogyasztott haszon címén az alpereseknek nem tartozik.

A felperes 2003. július 10. napjától - szemben az alperesek álláspontjával - automatikusan nem vált rosszhiszeművé, mert okkal feltételezte, hogy a birtoklása jogszerű, azonban már felelős őrző módjára kellett a hasznokért helytállnia. Így a Ptk. 196.§ (3) bekezdése szerint a meglévő hasznok kiadásán felül köteles megtéríteni azoknak a hasznoknak is az értékét, amelyeket az őrzés ideje alatt elfogyasztott, összesen 3.240.936,- Ft-ot.

A felperes a szóbeli végrendelet érvénytelenségét kimondó bírósági ítélet jogerőre emelkedésének napját követő naptól, 2005. augusztus 10-től 2005. december 31-ig rosszhiszemű jogalap nélküli birtokos volt, ezért a Ptk. 195.§ (3) bekezdése alapján köteles az elfogyasztott hasznokat, 534.504,- Ft-ot az alpereseknek megfizetni.

Kiemelte, hogy jogalap nélküli birtoklás esetén a Ptk. 194.§ (1) bekezdése értelmében a jó és rosszhiszemű birtokos is követelheti a dologra fordított szükséges költségeinek megtérítését, kivéve a dolog fenntartásával rendszerint együtt járó kisebb kiadásokat. A hasznokkal nem fedezett hasznos költségek megtérítését azonban kizárólag a jóhiszemű birtokos követelheti, a rosszhiszemű csak a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelhet megtérítést. A könyvszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes

2003-2004-2005. évben a közüzemek és takarítást végző személy felé számlával igazolt költségei merültek fel, valamint adófizetési kötelezettsége is keletkezett. Ez az államnak fizetendő olyan közteher, amelyet a felperes akár jövedelemadó, akár áfa kötelezettség címén fizetett meg, nem háríthatja át az alperesekre.

Hangsúlyozta, hogy a felperes a jogalap nélküli birtoklása időszakában nem egyszerűen használta az alperesek tulajdonában álló ingatlant, hanem jogosultság nélkül hasznosította a maga számára. Így a közművek felé a saját érdekében fizetett, amelyet a bérleti díjba beépített, tehát alappal nem kérheti, hogy az alpereseknek megítélt használati díjból levonásra kerüljenek ezen költségek, mert azok nem minősülnek a Ptk. 194.§ (1) bekezdése szerinti szükséges költségeknek, sem hasznokkal nem fedezett hasznos költségeknek.

A ... típusú személygépjármű használati díja tárgyában megállapította, hogy a felperes 2002. március 31-től 2006. november 30-ig jogalap nélkül volt a gépjármű birtokában, azt azonban nem hasznosította.

A használat után nem bérleti díj, hanem használati díj jár, amelynek összegszerűségét irracionális lenne a perbeli időszakban átlagos piaci bérleti díjak alapján kiszámolni. Ezért a szakértő álláspontját elfogadva a használati díjat 564.907,- Ft-ban határozta meg, míg a késedelmi kamat kezdőidőpontját középarányosan 2004. augusztus 1. napjában.

A részítélet ellen a felperes fellebbezést, az alperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.

A felperes elsődlegesen az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatásával az alpereseket 8.600.000,- Ft és kamatai, továbbá beruházás címén 572.200,- Ft és kamatai megfizetésében kérte marasztalni. Kérte a marasztalása mellőzését 5.615.327,- Ft-ban azzal, hogy 2003. március 31. napjától 2005. november 1. napjáig mindösszesen 2.264.205,- Ft és kamatai erejéig terheli elszámolási kötelezettség. Annak megállapítását is kérte, hogy a ... típusú személygépkocsi vonatkozásában csak 2006. július 17. napjáig terheli fizetési kötelezettség.

A hatályon kívül helyezés indokaként arra hivatkozott, hogy a tárgyalás berekesztéséig a keresetét kiterjesztette, ezért az elsőfokú bíróság részítéletet nem hozhatott volna.

A 8.600.000,- Ft kölcsön megfizetését elutasító elsőfokú rendelkezés elleni érvelésében hangsúlyozta, hogy a részítéletben ismertetett biztosítási szerződések visszavásárlására az ingatlan vételét, és a befejező munkálatokat követően került sor, ezért ezek a kölcsön megítélése szempontjából relevanciával nem bírnak. Az örökhagyó nem rendelkezett a tulajdoni hányad megvásárlásához és a befejező munkálatokhoz elegendő pénzzel, ezért forrás biztosítása felől érdeklődött. Nem sokkal a vételt megelőzően közölte csak, hogy 8.600.000,- Ft-ra van szüksége, amelyhez rendelkezésre bocsátotta az igényelt pénzt. Az átadott jegyzéken szereplő anyagköltségek teljes körűen nem igazolják, hogy milyen összegek merültek fel.

Az összeállított listából kitűnik, hogy 2000. novemberéig folyamatos volt a kifizetés (az anyagvásárlás), eddig tarthatott az általa biztosított kölcsönből a vételár első részletének kifizetését követően fennmaradó összeg.

Az elsőfokú ítéletnek a kölcsönszerződést elemző indokolása kapcsán megjegyezte, hogy a bélyegzőt nem ő üttette rá, csak az örökhagyó tehette. Nem vitatta, hogy a „kölcsönadó” és kölcsönvevő szövegrész a bélyegzőlenyomatra került ráírásra. Erre azért volt szükség, mert az aláírás után derült ki, hogy az okirat szövege csak a kölcsönadás tényét igazolja,

abból nem derül ki, ki a kölcsönadó és ki a kölcsönvevő. Emiatt utólag, a bélyegzőlenyomattal ellátott iratra rávezették a megjelöléseket.

Számlák csatolásával kívánta igazolni, hogy 2000. június 26-án az örökhagyó az ingatlanrész megvásárlása mellett kifizette az ügyvédi munkadíjat, vásárolt a "I" tűzépnél, amelyért a fuvarral együtt 153.414,- Ft-ot fizetett, további 95.972,- Ft elköltését is igazolta.

Utalt arra, hogy a kölcsönszerződés érvényessége szempontjából nincs érdemi jelentősége annak, hogy az okirat szövegét ki írta. Vitatta, hogy a bélyegzőlenyomatok miatt kétséges lenne, hogy az ügylet magánszemélyek között jött létre.

A kölcsönnyújtás célja az üzletházban történő ingatlanvásárlás volt. A kölcsönök nyújtása az örökhagyó adóbevallásában sem (az övében sem) került feltüntetésre, ez is igazolja, hogy nem egyéni vállalkozások közötti ügylet volt.

Az elsőfokú ítélet azon kételye körében, hogy a 6.375.000,- Ft-os vételárral szemben miért 8.600.000,- Ft kölcsönt nyújtotta az örökhagyó számára, kifejtette, hogy annak érdekében, hogy a megvásárolt üzlethelyiségek rendeltetésszerű használatra alkalmasak legyenek, jelentős összegű beruházást kellett eszközölnie az örökhagyónak. Erről szó volt a pénz átadásakor.

A **"Város"1**, ... utcai ingatlan megvásárlásához a korábbi bevételekből történt megtakarítás nyújtott fedezetet, ugyanakkor semmi nem igazolja, hogy az örökhagyó az üzletház vételekor rendelkezett volna további megtakarítással.

Álláspontja szerint - szemben az elsőfokú ítélettel - a ... utcai lakásra (2.875.000,- Ft) a bank 8.600.000,- Ft összegű hitelt nem folyósított volna, mert az értéke a három millió forintot sem érte el. További kérdés, hogy az örökhagyó vállalkozóként kaphatott volna-e hitelt. Az örökhagyó bizonytalan jövedelmi viszonyai miatt nem tudta volna vállalni a havi magas törlesztőrészek fizetését.

"J" és **"K"** tanúk bár pontos összegre nem tudtak nyilatkozni, azonban a kölcsönnyújtás tényét alátámasztották, az okirati bizonyíték pedig a nyújtott kölcsön összegét bizonyítja.

Kiemelte, hogy a szóbeli végrendelet és az autó tulajdonjogának átruházására vonatkozó megállapodás érvényessége körében született döntések érdemben nem befolyásolják a kölcsönre vonatkozó megállapításokat. A pénzt a bankból vette ki, az átadás napján már otthon volt a pénz.

A posta által kiadott igazolással kívánta igazolni, hogy 2000. júniusában 8.600.000,- Ft-ot meghaladó pénzeszközzel rendelkezett az értékpapírok visszaváltása folytán.

Vitatta, hogy olyan nyilatkozatot tett volna az elsőfokú eljárás során, amely szerint az örökhagyónak legalább 5 millió Ft saját bevétellel rendelkezett az építkezés során. Az örökhagyó tevékenysége veszteséges volt.

A beszámítási kifogások körében kifejtette, hogy 2003. május 31-ig az ingatlannal ténylegesen nem rendelkezett, az elsőfokú bíróság által hiányolt 2002. évre vonatkozó bérleti szerződések hasznosítás hiányában nem keletkeztek, így csatolásra sem kerülhettek. Az ideiglenes hatályú átadó végzésig nem hasznosította az ingatlant.

Az ingatlant 2003. május 10-én vette birtokba, ám a szóbeli végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetlevél átvételének napjától nem vált rosszhiszeművé, mivel alappal bízott abban, hogy a birtoklása jogszerű. Ezért helytállási kötelezettség az őrzés során elfogyasztott hasznok értékért nem terheli.

2005. augusztus 9-én, az érvénytelenséget kimondó ítélet jogerőre emelkedése napján jogalap nélküli birtokossá vált, azonban ez nem 2005. december 31-ig tartott. Az alperesek törvényes képviselője a jogerőre emelkedést követően „lefúratta” a zárat, az ingatlanokat birtokba vette, azok hasznosítására szerződést kötött. A 2005. október 31-én

kelt, a "L" Kft-vel kötött bérleti szerződés bizonyítja, hogy nem december 31-ig volt az ingatlanok birtokában.

Nem éretett egyet azzal az elsőfokú érveléssel, amely szerint a felperes az adófizetési kötelezettségét annak közteher volta miatt nem háríthatja át az alperesekre.

Az elszámolást nem befolyásolhatja, hogy a bérbeadóként teljesített kifizetés közteher, avagy sem. Azt a haszon terhére figyelembe kell venni, mivel ha az alperesek lettek volna a hasznosítók, nekik kellett volna azt teljesíteni. Ha a haszon meghatározásakor figyelmen kívül marad az általa teljesített gazdagodás, akkor az alperesek jogalap nélkül gazdagodnak. Mindösszesen 2.264.205,- Ft-ra nézve ismerte el a helytállási kötelezettségét.

Végezetül utalt arra, hogy a hagyatéki eljárásban egyezséget kötött az alperesek törvényes képviselőjével, ezért a 2002. március 31-től meghatározott használati díj fizetési kötelezettség az alperesekkel szemben nem terheli.

A ... típusú személygépkocsira vonatkozó alperesi beszámítási kifogásra vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést kizárólag a birtokban tartás időtartama miatt vitatta. Azzal érvelt, hogy felszólította az alperesek törvényes képviselőjét, hogy az autót 2006. július 7-én, majd július 17-én szállítsák el. Ezért az elszámolási kötelezettség ez utóbbi nappal lejárt. Elfogadta a gépkocsi használati díjának számítására vonatkozó elsőfokú elszámolást, azonban az autó birtokban tartásával felmerült költségek javára, a használati díj terhére történő elszámolását kérte.

Vitatta, hogy teljes mértékig pervesztes lett volna, mivel az alperesek beszámítási kifogása összesen 17.646.000,- Ft volt, az elsőfokú bíróság azt azonban csak 5.615.327,- Ft erejéig ítélte megalapozottnak.

Fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezés vonatkozásában a részítélet helybenhagyását kérte. Észrevételében kiemelte, hogy a 8.600.000,- Ft összegű kölcsönt bizonyító okirat meglétével megváltozott a bizonyítási teher, az okirattal szemben az ellenérdekű félnek kellett bizonyítania. Minden alapot nélkülöz az alperesek azon állítása, hogy a kölcsönszerződés kétes bizonyító erejű. Fenntartotta, hogy az örökhagyónak nem volt arra anyagi fedezete, hogy a vételt és az azt követő beruházást finanszírozza.

Hangsúlyozta, hogy a végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetlevél kézbesítésével nem vált rosszhiszemű birtokossá, mert ez a per nem azonosítható a dolog kiadására irányuló eljárás kezdeményezésével.

Egyebekben változatlanul fenntartotta a fellebbezésében foglalt érvelését.

Az alperesek a pontosított csatlakozó fellebbezésükben a felperes javára esetlegesen megítélendő összeggel szemben a ... típusú személygépkocsi felperesi birtoklása miatt további 8.435.909,- Ft összegű használati díj beszámítását kérték. Ezen felül a részítélet indokolásának megváltoztatását akként, hogy a felperes a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránti keresetlevél átvételével rosszhiszemű birtokossá vált. Az alperesek teljes mértékben pernyertesek lettek, ezért a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását is kérték.

Az alperesek fellebbezési észrevétele a felperes által fellebbezett részítélet rendelkezéseinek helybenhagyására irányult. A felperes hatályon kívül helyezési kérelme körében arra hivatkoztak, hogy a keresetmódosítást a felperes terjesztette elő, amely perelhúzó magatartásnak minősül.

A cum- illetve pro viribus felelősség kérdésének eldöntése önmagában nem gátolja a per befejezését, mivel a felelősségi formák változására bármikor, akár az ítélet jogerőre emelkedése után is sor kerülhet. Ezért nincs szükség az elsőfokú részítelet hatályon kívül helyezésére.

Az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el a felperes 8.600.000,- Ft összegű kölcsön megfizetése iránti igényét. E körben a részíteleti tényállás pontos és megalapozott, az abból levont jogi következtetések is helytállóak. A Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján nem annak van perdöntő jelentősége, hogy mennyire tárható fel részleteiben az örökhagyó anyagi helyzete, hanem annak, hogy a felperes mennyire tudja a kétes bizonyító erejű okiratra alapított igényét alátámasztani. A felperes azon kívül nem tudott egyéb olyan körülmény(ek)e)t igazolni, amelyek ennek, a bizonyító erejében aggályos dokumentum tartalmát akár csak részben valószínűsítsék. A felperes szavahihetősége a perben megdőlt, a fellebbezésben is ellentmondásba keveredett önmagával. A felperes által hivatkozott iratnak a Pp. szerinti okirati minősége hiányos, ezért ahhoz a törvény szerint bizonyító erő nem kapcsolódik.

Az 577.200,- Ft „beruházás” megtérítése iránti igény előterjesztésére a fellebbezési eljárásban nincs mód annak ellenére sem, hogy az alperesek nem vitatták, hogy a klíma, relaxa és szalagfüggöny elkészült.

Az elsőfokú részíteletnek a jogalap nélküli birtoklásra vonatkozó indokolása jogszerű, kivéve a felperesnek a végrendelet érvénytelenségére vonatkozó keresetlevél kézhezvételétől számított időszakát. A bírói gyakorlat szerint ezzel a felperes rosszhiszeművé vált. A Ptk. Kommentár szerint „megszünteti a jóhiszeműséget a dolog kiadására irányuló eljárás megindítása, akár igazgatási szerv, akár bíróság előtt”.

A felperes nem csak azzal a bérleti díjjal felel, amit beszedett, hanem a birtoklása teljes idejére helytállni tartozik, akár kiadta, akár nem az ingatlant. Ez alól csak a jóhiszemű birtoklás időszaka a kivétel.

A felperes a ... típusú személygépkocsit 2006. november 30. előtt nem volt hajlandó átadni, ezért helyes az elsőfokú részíteletben meghatározott időpont.

Megalapozottan járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felperes előadásait csak annyiban vette figyelembe, amennyiben azt más bizonyítékok is kétségtelenül alátámasztották.

A felperes fellebbezése és az alperesek csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben a szükséges és elégséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás adatait, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően helyesen, okserűen, összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont jogi következtetésével és érdemi döntésének helyességével az ítélet tábla túlnyomó részt egyetértett a 4 havi használati díj elszámolását kivéve.

Az ítélet tábla elsődlegesen a felperes hatályon kívül helyezésre vonatkozó fellebbezési kérelmét bírálta el.

E körben a felperes arra hivatkozott, hogy az alperesek felelőssége vonatkozásában téves az ítélet, mivel a vagyontárgyak egy kivétellel az alperesek tulajdonát képezik, ezért a cum-viribus felelősségük fennáll, míg a **"Város"1**,szám alatti eladott ingatlan

vonatkozásában pedig a pro-viribus felelősség terheli őket. Sérelmezte a részítélet meghozatalát is.

Az ítéletábra álláspontja szerint a cum-viribus és a pro-viribus felelősségi kérdése nem alapozza meg az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezését, hiszen ennek pótlására a másodfokú eljárásban is van lehetőség. Ugyanakkor az ítéletábra az alább részletesen kifejtett jogi álláspontja szerint az alperesek által előterjesztett beszámítási kifogás eredményeként a felperes követelése megszűnt, ezért az I-II.r. alpereseknek tartozása a felperes felé nincs. Így a cum-viribus és a pro-viribus felelősségi alakzatnak nincs relevanciája.

Nem jogszabálysértő, hogy az elsőfokú bíróság a Pp.213.§./2/ bekezdése értelmében részítéletet hozott, mivel a felperes 58.sorszámú keresetmódosításában előterjesztett hatálytalanság megállapítására vonatkozó igény a jelen perbeli követeléstől egyértelműen elkülöníthető.

Az ítéletábra a 8.600.000 forint kölcsönösszeg körében nem osztotta a felperes fellebbezési érvelését.

E vonatkozásban az ítéletábra megítélése szerint az elsőfokú bíróság az alapeljárás, a megismételt eljárás és a **Komárom** -Esztergom Megyei Bíróság 17.P.20.631/2003/54. sorszámú jogerős ítéletének tartalma **"A"** közjegyző iratanyaga alapján megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy a felperes a Pp.164.§-a alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, és ítéleti bizonyossággal nem tudta azt igazolni, hogy 2006.június 26.napján 8.600.000 forintot adott kölcsön néhai testvérének **"B"**nek.

Az ítéletábra e vonatkozásban teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróságnak az ítélet indokolásában részletesen kifejtett jogi álláspontját (ítélet indokolása 12., 13., 14. és 15.oldal) és az ítélet indokolásában foglaltakat.

A fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

A 2006.június 26.napján kelt kölcsönszerződés megnevezésű irat vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az látszólag megfelelne a Ptk.196.§. /1/ bekezdés d/ pontjában foglaltaknak. Ugyanakkor maga a felperes állította határozottan, hogy a valóságban ez nem az aláíróként mutatkozó vállalkozók üzlete volt, hanem mint magánszemély adta kölcsön testvérének, mint magánszemélynek. A beszerzett igazságügyi írásszakértői szakvélemény alapján az nem vitás, hogy ezen a kölcsönszerződésen szereplő **"B"** névaláírás valódi, az kétséget kizáróan a néhaitól származik. Ugyanakkor a szakértő megállapította, hogy a kölcsönszerződésen lévő bélyegző lenyomatok minden kétséget kizáróan a szöveg írását megelőzően kerülten az inkriminált kölcsönszerződésre. A kézírások, valamint az aláírások és a bélyegző lenyomatok dátum szerinti keletkezési sorrendjére az írásszakértő nem tudott válaszolni. Ugyanakkor a felperes előadta, hogy az iraton lévő szöveget ő fogalmazta és írta.

Mivel a kölcsönszerződés nem a vállalkozók üzlete volt, ezért ez az irat csak egyszerű magánokiratnak minősül, figyelemmel arra, hogy a Pp.196.§./1/ bekezdés a/ és c/pontjaiban foglaltaknak nem felel meg. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen értékelte úgy, mint a perben beszerzett egyéb bizonyítékokat és a Pp.206.§./1/ bekezdése alapján a bizonyítékok egybevetése, illetve összességében történő értékelése során meggyőződése szerint bírálhatta el. A bizonyítékok okszerű mérlegelése pedig a másodfokú bíróságot is köti. (BH.206/403.)

Megalapozottan jutott arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy a felperes szavahihetősége megdőlt, mivel az alapeljárásban, illetve a megismételt eljárásban a kölcsön átadás körülményei vonatkozásában eltérő nyilatkozatokat tett. A 10.P.21.163/2005/4.sorszámú jegyzőkönyvben a felperes személyes meghallgatása során azt állította, hogy mindkét kölcsön átadására az irodájában került sor, mely mellett található konyhában tartózkodott édesanyja **"B"**né is. Azt adta elő: „az irodában volt ekkora összegű készpénz, mert én magam is ebben az időben ingatlanokat szándékoztam vásárolni” (4. jkv. 3.oldal utolsó rész).

Ugyanakkor a jelen megismételt eljárásban a 3.sorszámú pontosított keresetében azt adta elő, hogy a megtakarításait bankban helyezte el. „Előzetesen testvéremmel megbeszélték, hogy segítséget nyújtok számára kölcsön formájában. A testvérem részére kölcsönadott összeget bankból vettem ki; csatolni fogom a kivonatot, amellyel igazolni fogom, hogy a kölcsönadást megelőzően milyen értékpapírt szüntettem meg annak érdekében, hogy a pénzt testvérem részére kölcsön adhassam”. A 4.sorszámú jegyzőkönyvhöz F/1 alatt csatolta a Magyar Posta igazolását a névre szóló kincstári takarékjegyekre vonatkozóan, amely szerint ezen értékpapírok anonimitása miatt értékesítéskor, illetve visszaváltáskor a befektető személyét a posta nem jogosult vizsgálni, mivel a bemutatóra szóló kincstári takarékjegyet devizabelföldi magánszemélyek egymás között szabadon átruházhatják. Szintén csatolt egy listát, amelyből csak az állapítható meg, hogy 2000. június 23.napján 14 db bemutatóra szóló kincstári takarékjegy került visszaváltásra darabonként 670.000 forintért, míg 2000.június 22.napján 6 db kincstári takarékjegy darabonként 571.250 forintért.

E vonatkozásban az elsőfokú bíróság helyesen és okszerűen jutott arra az álláspontra, hogy a becsatolt lista nem igazolja azt, hogy ezt az összeget a felperes kincstárjegyére fizették ki, és ebből 8.600.000 forintot kölcsönadott néhai testvérenek. Első meghallgatása során pedig úgy nyilatkozott, hogy a vételár lehetett több mint 8.600.000 forint, holott arról, hogy ténylegesen mennyi volt a vételár tudomást szerezhetett akkor, amikor **"B"** az ügyvédi felszólítás után ki akarta egyenlíteni a fennmaradó vételárrészt.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával is, hogy a 8.600.000 forint kölcsönadásának tényét nem igazolja **"B"**né tanú vallomása sem, aki a felperes és a néhai édesanyja. Ő elmondta a tanúkénti meghallgatásakor, hogy a felperes 2000-ben és 2001-ben adott kölcsön néhai fiának. Annak összegére azonban egyáltalán nem tudott nyilatkozni, hogy „pénzkötegeket ad át felperes a néhainak”.

E körben a felperes is elismerte, hogy a 8.600.000 forint és a 3.100.000 forinton túlmenően kisebb pénzüsszegeket is adott még a néhainak, amelyeket részben vissza adott, részben nem. Mivel **"B"**né az összegszerűsége nyilatkozni nem tudott, így akár egy másik, kisebb pénzüsszeg átadását is láthatta. Ezen túlmenően a felperes közeli hozzátartozója, édesanyja, az alperesekkel pedig perben állt a végrendelet érvénytelenségének megállapítása vonatkozásában, ezért tőle teljesen elfogulatlan vallomástétel nyilvánvalóan nem várható el.

Az ítéletábra álláspontja szerint a felperes **"J"** és **"K"** érdektelen tanúk vallomásával sem tudta ítéleti bizonyossággal igazolni a 8.600.000 forint kölcsön átadását. Mindkét tanú a P.21.163/2005.számú perben a 6.sorszámú jegyzőkönyvben történt tanúmeghallgatásuk során a kölcsön összegére egyáltalán nem tudtak nyilatkozni. **"J"**-nek a néhai nem tett kifejezett említést, hogy kölcsönkért volna a felperestől „azért vásárolta meg az üzletházat,

hogyan esetleg másfajta vállalkozásba kezd ez által. Elmondta azt is, ebben a felperes is benne van, úgymond segíti őt. Konkrétan nem mondta azt, hogy mennyiben segíti őt az ... testvére" (P.21.163/2005/6.számú jegyzőkönyv 6.oldal 3.bekezdés)

A tanú még azt is elmondta, hogy 2.000.000 forint összegben vásárolt nála anyagokat, nyílászárókat az üzletház befejezéséhez az örökhagyó.

Ugyanakkor "K" tanúkénti meghallgatása során előadta, viccelődött a néhaival, hogy milyen jól mehet a gumiszakma, hogy üzletházat vásárolt. Erre ő azt válaszolta, hogy pillanatnyilag a felperes segítette őt ki, majd a bérleti díjból fogja rendezni a tartozását. (P.21.163/2005/6.sz.jkv. 7.oldal 2.bek.) A tanú szerint az összes költsége ennek az üzletháznak kb. 15 millió forintba került.

Ezen túlmenően az ítéletábra megítélése szerint életszerűtlen, hogy a felperes 2000. június 26.napján akkor jelentős összeget 8.600.000 forintot visszafizetési határidő kikötése nélkül kölcsön ad a testvérének, majd ezt követően 2001.október 18.napján - az előző kölcsön visszafizetésének hiányában - további 3.100.000 forintot ismét kölcsön adjon részére. Ugyanakkor a felperes előadása szerint tudta, hogy a néhainak nem megy jól az üzlete.

Életszerűtlen a kölcsönadás ténye azért is, mert az egyszerű magánokirat szerint ingatlan vásárlásra adta az állítólagos kölcsönt a felperes, ugyanakkor nem tudta, hogy mennyibe kerül az ingatlan. Az ...hrsz.-ú ingatlan vételára az adásvételi szerződés szerint pedig 6.375.000 forint volt és a vételarat a néhai két részletben fizette ki akként, hogy a szerződés aláírásával egyidejűleg 2.875.000 forintot, míg 2001.április 30.napjáig kellett a fennmaradó 3.500.000 forintot megfizetnie. Így az ítéletábra megítélése szerint a néhainak ekkora kölcsönre a vételkor nem volt szüksége.

Ezen túlmenően helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a felperesnek a hagyatéki eljárásban megtett nyilatkozatai és a jelen perben tett előadása szintén kételyt ébreszt a kölcsönadás ténye vonatkozásában.

A kölcsönadás megerősítése körében a felperes arra is hivatkozott, hogy a néhainak rosszul ment az üzlete, gyermektartásdíjat fizetett, illetve vállalkozása veszteséges volt. A veszteség tényét a beszerzett igazságügyi könyvszakértői szakvélemény tényként rögzíti, azonban az ítéletábra megítélése szerint ez önmagában még nem jelenti azt, hogy a néhai ne rendelkezett volna megtakarított pénzzel a vásárláskor, illetve az ingatlan befejezéséhez. Az pedig tény, hogy maga a felperes is 5.000.000 forintot a néhai vonatkozásában a 3.sorszámú módosított kereset 2.oldal 4.bekezdésében elismert, de azt adta elő, hogy ezt a ... u.25.szám alatti ingatlan vételéhez használta fel.

A felperes a tárgyaláson pontosított fellebbezésében elírásra hivatkozással 577.200 forint beruházási érték megtérítését kérte arra hivatkozással, hogy az üzlethelyiségbe hasznos beruházást végzett, klímát és szalagfüggönyt szerelt be.

Ezen tétel vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a beruházás megtérítésére vonatkozóan a felperes kereseti kérelmet nem terjesztett elő, hiszen ez az összeg még a legvégső 58.sorszámú módosított keresetében sincs feltüntetve. Kereseti kérelem hiányában pedig ítéleti döntés nem hozható, figyelemmel a Pp.213.§./1/ bekezdésére és a 215.§-ában foglaltakra. Ezért a másodfokú eljárásban ez a Pp.247.0./1/ bekezdése alapján meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül, és

ezen tétellel az ítéltábla érdemben nem foglalkozott. A felperes az elsőfokú eljárásban ezen igényét csak beszámítási kifogás útján érvényesítette az alperesek által előterjesztett beszámítási kifogással szemben, amelyre jogi lehetőség nincs.

Az ítéltábla nem osztotta a felperesnek az üzlethelyiség birtoklásának időtartamára vonatkozó fellebbezési érvelését sem.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján az elsőfokú bíróság a hagyatéki eljárásban rögzített adatokat, valamint a peres felek és a kihallgatott tanúk vallomását is figyelembe véve megalapozottan állapította meg, hogy a felperes a fellebbezésében tett állításától eltérően 2002.március 31.napjától 2005.december hónap végéig, illetve a "L" Kft.-vel megkötött bérleti szerződés vonatkozásában 2005.október 31.napjáig birtokban tartotta az üzlethelyiségeket.

Teljesen megalapozatlan a felperes azon fellebbezési előadása, hogy 2002.március 31.napjától 2003.május 10.napjáig nem birtokolta az ingatlant. Ennek teljes egészében ellentmond "A" közjegyző előtt folyamatban volt 1213.kjő.491/2002/6.sorszámú jegyzőkönyvében foglaltak, és "P" érdektelen tanú vallomása (14.sz.jkv. 2.oldal).

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk.193.§./1/ bekezdése értelmében a felperes 2002.március 31.napjától - a néhai halálától - 2003.május 10. napjáig - az ideiglenes hagyatékátadó végzés meghozataláig - jogalap nélkül birtokolta az ingatlant, de mivel abban a hiszemben volt, hogy a szóbeli végrendelet alapján az ingatlant megörökölte, ezért jóhiszemű birtokosnak minősül.

Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes az üzlethelyiségeket nem csak birtokolta, hanem bérbeadás útján hasznosította is, annak ellenére, hogy a használat és hasznok szedésének joga a Ptk.99.§-a értelmében kizárólag a tulajdonost illette volna meg.

Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy 2003.május 10. napjától - az ideiglenes hatályú hagyaték átadásától - 2003.július 10.napjáig - amíg a felperes kézhez nem vette a szóbeli végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetlevelet - jogalappal rendelkezett a birtokláshoz, ezért sem használati díjat, sem elfogyasztott hasznát alperesek felé nem tartozik fizetni.

2003.július 10.napján átvette az alpereseknek a végrendelet érvénytelenségének megállapítására vonatkozó keresetlevelét, ettől kezdve azonban az ítéltábla megítélése szerint - osztva az elsőfokú bíróság jogi álláspontját - nem vált automatikusan rosszhiszeművé, hiszen alapos oka volt feltételezni, hogy a szóbeli végrendelet érvényes és ideiglenes hagyaték átadó végzés is volt, ezért az ő vonatkozásában a Ptk.195.§./2/ bekezdése értelmében használat és a hasznok szedésére vonatkozóan a felelős őrzés szabályai az irányadók, tehát a Ptk.196.§./3/ bekezdésében foglaltak.

A Ptk.196.§./3/ bekezdése kimondja, a felelős őrző köteles a dolog meglévő hasznait kiadni és az elfogyasztott, vagy beszedni elmulasztott hasznok értékét - az őrzésből folyó igényei beszámításával - megtéríteni.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szóbeli végrendelet érvénytelenségét kimondó bírósági ítélet 2005.augusztus 9.napján emelkedett jogerőre, így a felperes 2010.augusztus 10.napjától 2005.december 31.napjáig egyértelműen jogalap nélküli rosszhiszemű birtokos volt, ezért az elszámolásra a Ptk.195.§./3/ bekezdése az irányadó.

Az ítélet tábla e vonatkozásban nem osztotta az alpereseknek a csatlakozó fellebbezésben az ítélet indokolás módosítására vonatkozó fellebbezését, hogy 2003. július 10. napjától a felperes automatikusan rosszhiszeművé vált, mivel a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránti per megindításra került. E körben az elsőfokú bíróság jogszerűen jutott arra az álláspontra, hogy ezen jogviszonyra 2005. augusztus 9. napjáig a Ptk. 195. §./2/ bekezdése, illetve a 196. §./3/ bekezdése alkalmazandó. A felperes ezen időszakban az üzletháznak jóhiszemű birtokosa volt, nem vált rosszhiszeművé, hiszen alapos oka volt arra, hogy birtoklásának jogát feltételezze, figyelemmel az ideiglenes hagyatékátadó végzésre (BDT.2002/554.).

Nem alapos a felperesnek az alperesek által beszámítási kifogásként előterjesztett, az üzlethelyiségre vonatkozó használati díj összegének leszállítására vonatkozó fellebbezési érvelése sem.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban 50. sorszámmal az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértői szakvéleményt szerzett be az üzlethelyiségek használati díjára vonatkozóan.

Ezt ítélezése alapjául elfogadta, mivel az ellentmondásokról mentes volt. A szakvélemény 2002. március 31. napjától 2005. december 31-ig terjedő időszakra a használati díj összegét 5.402.589 forintban állapította meg. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság 2002. március 31-től 2003. május 10-ig terjedő időszakra 1.274.980 forintot, 2003. július 11. napjától 2005. augusztus 9. napjáig 3.240.936 forintot, míg 2005. augusztus 10. napjától december 5. napjáig 534.504 forintot, tehát mindösszesen 5.005.420 forintot állapított meg. Ezért alaptalan a felperes azon fellebbezési érvelése, hogy az üzlethelyiségeket csak 2005. október 31. napjáig birtokolta, míg az elsőfokú bíróság december 31. napjáig számolta el a használati díjat terhére. Az tényként állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság 2003. május 10. napjától 2003. július 10. napjáig - amíg a felperes jogalappal rendelkezett a birtokláshoz - használati díjat nem számolt el, és a 2005. augusztus 10. napjától december 31. napjáig terjedően pedig 1 hónapot figyelmen kívül hagyott.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapítható meg - ezt az alperesek is elismerték - hogy a "L" Kft-vel 2005. október 31. napján kötöttek bérleti szerződést, míg a "M" Rt-vel a felperes 2006. január 1. napján szüntette meg a bérleti szerződést, tehát 2005. december 31. napjáig az üzlethelyiséget birtokolta.

Az ítélet tábla kizárólag a 2002. március 31. napjától 2003. május 10. napjáig terjedő időszakban elszámolt 1.274.980 forint használati díj körében osztotta részben a felperes azon fellebbezési érvelését, hogy a közjegyző által kötött egyezségben szereplő 4 havi bérleti díjat is elszámolta ezen időintervallumban az elsőfokú bíróság.

"A" közjegyző 1213.kjő.491/2002/6.számú jegyzőkönyve alapján megállapítható, hogy 2002. április 1-től a "N" Kft bérletől az április havi bérleti díjat a felperes vette fel. A bérlet azonban 2002. július 31. napjával a bérleti szerződést felmondta. Három havi bérleti díjat nem fizetett meg, de az általa adott 300.000 forint kaucióba ezt elszámolták a felek, míg a felperes által 2002. április hónapban felvett 95.000 forint havi bérleti díjat pedig beszámították a felperes által hitelezői igényként bejelentett összesen 243.017 forintba. Így az alperesek törvényes képviselője "E" kötelezettséget vállalt arra, hogy a fennmaradó

163.017 forintot 2005.december 31.napjáig a felperes részére a kiskorúak nevében megfizeti.

Ugyanezen tételek vonatkozásában a felek a közjegyző 1213.kjő.307/2005/3.sorszám alatt egyezséget kötöttek, melyben "E" törvényes képviselő és jogi képviselője a hagyatéki vagyont törvényes öröklés jogcímén kéri átadni azzal, hogy a 300.000 forint kauciót mint terhet és a 4 havi bérleti díjat, mint hagyatékot az egyezségre figyelemmel elszámoltnak tekintik.

Ez a végzés jogerőre emelkedett, így az ítéltábla megítélése szerint ez res judicata-nak minősül, kétszeres elszámolásra nem kerülhet sor.

Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság által ezen időszakra megállapított 1.274.980 forint használati díjból a 4 havi 95.000 forintos bérleti díjat mindösszesen 380.000 forintot levonásba helyezett, és így 2002.március 31.napjától 2003.május 10.napjáig terjedő időszakra a felperes használati díj fizetési kötelezettsége 894.980 forint.

Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperes használati díj - mint beszámítási kifogás - 2.264.205 forintra történő leszállítására vonatkozó fellebbezését sem.

Ezen összeg leszállítását a felperes arra hivatkozással kérte, hogy egyrészt birtoklása az üzlethelyiség vonatkozásában csak 2005.május 10.napjától állapítható meg, amikor a közjegyző a hagyatékot ideiglenesen átadta, illetve arra alapította, hogy az igazságügyi könyvszakértői szakvéleményben megállapított adófizetési kötelezettséget a bruttó bevételből le kell vonni, és a beszámítás alapja csak a 2.264.205 forint nettó bevétel lehet.

E vonatkozásban az elsőfokú bíróság által is meghivatkozott Ptk.194.§-a szerint a birtokos, aki a dolog kiadására köteles, követelheti a dologra fordított szükséges költségei megtérítését - a dolog fenntartásával rendszerint együtt járó kisebb kiadások kivételével. A /2/ bekezdés értelmében a jóhiszemű birtokos esetén a hasznokkal nem fedezett hasznos költségei megtérítését is követelheti, rosszhiszeműség esetén pedig a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelhet megtérítést.

A fentiek alapján a hasznokkal nem fedezett hasznos költségek megtérítését kizárólag a jóhiszemű birtokos követelheti, a rosszhiszemű nem.

A költségeket a bírói gyakorlat a szerint különbözteti meg, hogy szükségesek, illetőleg hasznosak-e. Szükséges az a költség, amely a dolog fenntartását, megóvását szolgálja. Hasznosak azok a kiadások, amelyek növelik, gyarapítják a dolog állagát és értékét, fokozzák használhatóságát, tehát az eredeti állapoton felül bizonyos többletet hoznak létre.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra az álláspontra, hogy a felperes által kért adófizetési kötelezettség a felhívott jogszabályi rendelkezések szerint ilyen költségnek nem minősül, ezért annak elszámolására jogi lehetőség nincs.

A ... gépjármű vonatkozásában az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján helyesen állapította meg, hogy annak tényleges birtokba adására 2006.novemberben került sor, és erre figyelemmel a szakértő által meghatározott 573.000 forint használati díjból 10.093 forintot levonásba helyezett és a fennmaradó 564.907 forint beszámításáról rendelkezett.

A felperes a hosszantartó peres eljárásban azt nem tudta igazolni, hogy a gépjárművet az általa megjelölt 2006.július 17.napján az alperesek törvényes képviselője jogellenesen nem vette volna át. A perben tanúként meghallgatott "O" tanúvallomása is azt támasztotta alá, hogy a törvényes képviselővel ők a megadott időpontban vártak a gépkocsira, de azt a felperes nem hozta a megbeszélthelyszínre (P.20.870/2006/38.sorszámú jegyzőkönyv 3-4.oldal).

Az ítélet tábla nem osztotta az alpereseknek a ... gépjármű vonatkozásában a használati díj 8.435.990 forinttal történő felemelésével kapcsolatos csatlakozó fellebbezését, amelyet a beszámítási kifogás körében terjesztettek elő.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a ... gépjármű vonatkozásában a beszerzett igazságügyi műszaki szakértői szakvélemény alapján megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy a használati díj összege 2002.március 1.napjától 2006.november 30.napjáig terjedő időre 564.907 forint. E körben helyesen fogadta el a beszerzett igazságügyi szakértői szakvéleményt, amely szerint realisabb számítási alapot ad, ha nem a bérleti díjjal számol a bíróság, hanem a forgalmi érték különbözet alapján. A gépjármű 2002.március 1.napján 1.099.000 forintot ért, míg 2007.január 31.napján 525.000 forintot. Így az értékkülönbözet összege ezen időszakra 573.000 forint.

A felperes nem vitásan jogalap nélkül volt a gépjármű birtokában, azonban az semmilyen formában nem hasznosította, nem használta, csupán birtokolta. Így az ítélet tábla is osztotta az elsőfokú bíróság azon megalapozott jogi álláspontját, hogy a használat után nem bérleti díj, hanem használati díj jár, amely nem egyezik meg és a bérleti díj elszámolása irracionálisan magas összeget eredményezne. Ezen indokok alapján a használati díj - amelyet csak beszámítani kértek az alperesek a felperes követelésébe - felemelésére nem látott lehetőséget.

A Ptk.296.§-ának rendelkezéseiből következően a beszámítás anyagi jogi következményeként a követelések - a beszámítás erejéig - megszűnnek. Mivel a bíróság az önálló igényérvényesítési eszközzel (a keresettel) érvényesített követelés fennállásáról dönt, így az ítélet nem tartalmazhatja a beszámítási kifogás elutasítását (3/2000 Polgári Jogegységi határozat).

Mivel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletét 3.100.000 forint és ennek 2002. július 15.napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 500.000 forint és ennek 2003.szeptember 24.napjától számított törvényes késedelmi kamatai vonatkozásában találta megalapozottnak, ugyanakkor az alperesek beszámítási kifogását mindösszesen 5.235.327 forint és ennek törvényes mértékű késedelmi kamatai vonatkozásában találta alaposnak, ezért a Ptk. fentebb idézett 296.§./1/ bekezdése alapján a követeléseket beszámította. A beszámítás eredményeként a felperes követelése a fentebb meghivatkozott jogszabályi rendelkezés /2/ bekezdése értelmében megszűnt. Ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletét részben megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. (BH.1975/330.)

A kereset elutasítására figyelemmel a pro-viribus, illetve a cum-viribus felelősség megállapítására nincs szükség, hiszen az alpereseknek nem áll fenn tartozása a felperes felé. Így az ítélet tábla az alperesek pro-viribus felelősségére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést mellőzte.

Mindezen indokok alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A fentiek alapján az ítéltábla nem találta alaposnak a felperesnek az elsőfokú perköltség megváltoztatására vonatkozó fellebbezését sem.

Az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú eljárásban a beszámításra figyelemmel a felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért az elsőfokú bíróság az általa meghivatkozott Pp.78.§./1/ bekezdése és a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./1/ bekezdése és /2/ bekezdés b/pontja értelmében helyesen kötelezte a rendelkező részben meghatározott perköltség megfizetésére.

A másodfokú eljárásban a felperes szintén teljes egészében pervesztes lett, ezért az ítéltábla a Pp.78.§./1/ bekezdése szerint a fentebb már meghivatkozott IM. rendelet 3.§./5/ bekezdése értelmében őt kötelezte a másodfokú perköltség megfizetésére.

A másodfokú eljárásban a fellebbezési érték 12.528.300 forint volt (8.600.000 + 577.200 + 3.351.122). Ez alapján a felperest 1.002.200 forint illetékfizetési kötelezettség terhelte. Az ítéltábla ezen összegbe beszámította a korábbi fellebbezésén lerótt 109.000 forintot, így a fennmaradó 893.200 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezte az illetékfeljegyzési jogban részesülő felperest a Pp.78.§./1/ bekezdése és az Itv.59.§./1/ bekezdése alapján.

Az I. és II.r. alperesek a csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket lerótták, ezért e tárgyban az ítéltábla nem rendelkezett.

Győr, 2013.évi június hó 13.napján

Dr.Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Mészáros Zsolt sk.
bíró